

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”**

Інститут культури і мистецтв

**Мистецька освіта
в контексті глобалізації
та полікультурності**

**Матеріали Міжнародної науково-практичної
конференції
(22-23 листопада 2012 р.)**

**Луганськ
Янтар
2012**

ББК 85.31р+74.200.551.3

М 65

М65 Мистецька освіта в контексті глобалізації та полікультурності: зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 листопада 2012 р.) – Луганськ: Янтар, 2012. – 236 с.

ISBN 978-966-678-421-9

Редакційна колегія:

проф. Сташевська І.О.

доц. Горбуліч Г.В.

До збірника увійшли матеріали доповідей науковців, аспірантів та викладачів, які розглядають різні аспекти проблеми мистецької освіти в контексті глобалізації та полікультурності.

УДК 7:37+37.036

ББК 85.31р+74.200.551.3

Рекомендовано до друку Вченою радою
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
(протокол №3 від 26 жовтня 2012 р.)

ISBN 978-966-678-421-9

© Видавництво «Янтар», 2012

ЗМІСТ

Стратегії мистецької освіти на національному й міжнародному рівні

Jaroslaw Chaciński	Kultura duchowa człowieka jako sfera odkrywania i przeżywania wartości w muzyce – z teoretycznych założeń programu edukacyjnego „Muzyka czterech kultur”	10
Зюзіна Т. О.	Культурологічне знання як чинник духовно-морального розвитку студентства	18
Николаї Г. Ю.	Гене́за музично-педагогічної освіти в Україні	20
Kaczmarkiewicz M.	Wielokulturowość a edukacja muzyczna	24
Сташевська І. О.	Соціокультурна місія музичної освіти як предмет наукового дослідження у ФРН на межі тисячоліть	32
Реброва О. Є.	Стохастичні явища у формуванні художньо-ментального досвіду	37
Самохіна Н. М.	Психологічні аспекти проблеми самореалізації особистості в дослідженнях західних науковців	40
Олійник Ю. І.	Інформаційно-комунікаційні технології як фактор розвитку мистецької освіти	44

колебания верхней деки и струн должны совпадать. В итоге дека резонирует таким образом, что колебания звуковых волн не сталкиваются между собой, а значит, не происходит образования лишних стоячих волн, негативно влияющих на динамику и тембральную окраску звука.

Осознав теоретически одно из условий образования качественного звука, музыкант может перейти к практическому освоению звукоизвлечения. Сформированный в сознании образ звучания гитары переводится в разряд мышечных ощущений с последующим их сокращением. Начинает движение плечо, далее – предплечье, кисть, и последовательно фаланги пальцев. Наиболее активна при этом последняя ногтевая фаланга, так как от ее действия и зависит в конечном счете характер образуемого звука. Если ногтевая фаланга не обладает гибкостью, скована излишним мышечным напряжением, то струне сообщится лишь часть импульса, а остальная часть импульса уйдет на преодоление напряжения в самой фаланге. Образующийся звук при этом будет иметь небольшую градацию динамики. Если кисть правой руки не напряжена, то в этом случае за счет последовательной передачи усилия между группами мышц, а также благодаря действию мелких групп мышц звука могут быть приданы большие оттенки динамики. Наиболее рациональная траектория движения пальцев с точки зрения эргономики, та, при которой ногтевые фаланги движутся по направлению в ладонь. Наиболее активными в этом случае являются первая (ногтевая) и вторая фаланги пальцев. Это движение очень экономно, потому что не требует слишком большого замаха на уровне третьей фаланги, таким образом, амплитуда движения пальца становится минимальной.

Список использованной литературы

1. Гитаристъ. Музыкально-литературный журнал. – М.: Руссико, 1993. – № 1. – 50 с.
2. Анфилов Г. Б. Физика и музыка / Г. Б. Анфилов. – М.: Государственное издательство детской литературы Министерства просвещения РСФСР, 1963. – 189 с.
3. Аллон С. М. Музыкальная акустика / С. М. Аллон., Н. И. Максимов. – М.: Высшая школа, 1971. – 282 с.

4. Ружицкий Ю. А. Электроакустика и усилительные устройства / Ю. А. Ружицкий. – М.: Высшая школа, 1967. – 304 с.
5. Кадочников А. А. Специальный армейский рукопашный бой / А. А. Кадочников. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. – 473 с.
6. Петрушин В. И. Музыкальная психология / В. И. Петрушин. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997. – 384 с.

Філімонова О.Ю.,

викладач кафедри хореографії ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ

Можна стверджувати, що професія хореографа – одна з найскладніших і неординарних. Хореограф покликаний виконувати важливу місію – передати духовний досвід поколінь, сконцентрований в хореографічному мистецтві, яке, в свою чергу, має великий вплив на розвиток і виховання інтелектуальної, фізичної, психічної, емоційної і духовної сфери особистості.

Не дивлячись на всі відмінності (назви дисциплін, структури програм, назви кваліфікацій), які властиві різним вузам, головною схожістю в області хореографічної підготовки у вищій школі повинна бути спрямованість на виховання балетмейстера, виконавця та педагога, оскільки найбільш значущими для майбутнього хореографа є: виконавська, балетмейстерська і педагогічна сфери діяльності.

Всі ці сфери діяльності найтіснішим образом зв'язані між собою й разом з тим відрізняються одна від іншої. Балетмейстер створює хореографічні твори. Танцівник засобами свого мистецтва втілює задум балетмейстера. Педагог зберігає й підвищує виконавську кваліфікацію танцівника. Викладач хореографічної школи веде підготовку молодих виконавців. На питання, що ж є головним в роботі, можна відповісти коротко – все [1, с. 109].

„Види професійної діяльності хореографа мають схожість, але в різних професійних ситуаціях кожний з них може робити безпосередній вплив на підсумковий професійний результат” [2, с. 129].

Ми повністю поділяємо позицію Є. Валукіна, що „рівень освіти, виховання й культури сучасного учня хореографічної школи багато в чому буде залежати від того, яким буде сучасний педагог-хореограф, як він буде здійснювати свою професійну діяльність, від його вмінь реагувати на вимоги, пропонувані до нього суспільством, застосовуючи у своїй роботі теоретичні й практичні досягнення хореографічної науки” [3, с. 5].

У сучасних умовах високий професіоналізм хореографа неможливий без творчого пошуку, уміння в процесі навчально-виховної роботи створювати й підтримувати гармонію мети, форм, методів і засобів впливу на учнів, у галузі своєї професійної діяльності знаходити оптимальні шляхи для розв'язання цієї мети на основі добра, краси, гуманних взаєностосунків, а також оцінювати цю діяльність з емоційно-естетичної позиції.

Зазначимо, що професія хореографа вимагає існування не тільки схильності до діяльності за фахом, але й відповідну підготовленість (готовність) до неї.

Готовність студента, майбутнього хореографа виступає як складне особистісне утворення, що характеризується тривалістю формування, стійкістю компонентного складу, динамічністю проявів в сукупності з чинниками, що обумовлюють ефективність педагогічної діяльності, які стимулюють саморозвиток творчих сил особистості [4, с. 110].

На думку Г. Буршевої, спеціаліст-хореограф повинен уміло використовувати увесь широкий діапазон хореографічної лексики: багаточисельні прості танцювальні рухи, класичні рухи, виразні рухи джазового танцю й танцю-модерн, мову пантоміми, міміки, побутового жесту, – розуміти логіку розвитку танцювальних рухів, вибудовувати образний, виразний хореографічний текст, оригінально складати комбінації з

окремих танцювальних рухів в хореографічні мотиви, фрази, речення [5, с. 17–18].

Д. Корабельнікова визначає основні педагогічні знання, якими вчитель-хореограф має володіти: з історії хореографічного мистецтва; з народної танцювальної творчості; видів хореографічного мистецтва, стилевих особливостей та специфіки виконання окремих рухів та танців різних епох, народів; найбільш вагомих хореографічних творів видатних балетмейстерів світу; систем хореографічної освіти і виховання дітей; основних напрямків і перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні, близькому зарубіжжі, світі; методики організації роботи з дитячим хореографічним колективом; психології танцювальних та музичних здібностей людини; особливостей вікового фізіологічного розвитку дітей; теорії та методики викладання хореографічних дисциплін; основної, спеціальної, науково-методичної, інформаційно-бібліографічної літератури з мистецтвознавства, педагогіки, хореографічного мистецтва та виконавства [6].

У професійній підготовці хореографа важливу роль відіграє творчість. Вона, на думку Т. Саєнко, є невід'ємним елементом усіх етапів формування індивідуального стилю майбутнього фахівця в процесі навчання у ВНЗ.

Загалом, можна стверджувати, що викладач хореографії не може бути не творчою людиною. У хореографії має місце взаємодія мистецтва, у якій інтегруються танцювальний рух, музика, драматургія танцю, образотворче мистецтво [7].

Для підготовки педагога-хореографа нового покоління, універсального танцюриста, дослідника і творця, необхідне інноваційне відношення до процесу професійної підготовки і свіже бачення освітньої моделі [8, с. 188–189].

Це надасть можливість виховання такого фахівця, який здатний досліджувати й проектувати свою діяльність, що вміє думати й діяти в професійній галузі незалежно від чужої волі, обставин, самостійно здійснювати вибір і приймати відповідальні рішення, ставлячи цілі й вироблюючи свої індивідуальні стратегії [9, с. 51].

Список використаної літератури

1. Тарасов Н. Классический танец : [учеб.-метод пособие] / Н.Тарасов. – М.: Искусство, 1971. – 478 с.
2. Кившенко Ю. Средства подготовки педагогов-хореографов / Ю. Кившенко // Вестник СамГУ. – 2008. – № 5/1 (64). – С.127 – 131
3. Валукин Е. П. Мужской классический танец : [учеб. пособие] / Е.П. Валукин. – М.: ГИТИС им.А.В.Луначарского. – 1987. – 103 с.
4. Осипова Т. В. Циклично-этапный подход к развитию творческого потенциала личности студента-хореографа / Т.В. Осипова // Вестник Челябинской государственной академии культуры и искусств. – 2010. – № 2 (22). – С. 109–112
5. Бурцева Г. В. Управление развитием творческого мышления студентов-хореографов вузов в процессе вузовской подготовки: дис. ... кан. пед. наук : 13.00.08 / Бурцева Галина Вячеславовна. – Барнаул. – 2000. – 165 с.
6. Корабельникова Д. С. Сутність і структура фахової компетентності вчителя хореографії [Електронний ресурс] / Д.С. Корабельникова. // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2010. – № 4. – 336 с. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpbdpu/Ped/2010_4/Korab.pdf
7. Саєнко Т. В. Творчість у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів хореографії [Електронний ресурс] / Т.В. Саєнко //Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2010. – № 4. – 336 с. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpbdpu/Ped/2010_4/Saen.pdf
8. Митакович Л. А. Подготовка будущих педагогов-хореографов к решению профессиональных задач [Електронний ресурс] / Л.А. Митакович. – С. 185 – 189. – Режим доступу : ftp://lib.herzen.spb.ru/text/mitakovich_116_185_189.pdf
9. Николаева Л. Я. Формирование профессиональной компетенции педагога-хореографа при обучении в ВУЗе / Л. Я. Николаева // Компетентностный подход в системе непрерывного художественного образования: теория, практика и перспективы. Материалы областной научно-практической

конференции (8 – 9 ноября 2007 года). Часть 2. – Омск: ГОУ „РИЦ”, 2007. – 80 с.

Філіппенко Н. А.,

аспірантка Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка

МУЗИЧНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

Інтенсивні інтеграційні процеси в сучасній Європі зумовили низку змін у сфері польської освіти. За реформою 1999 року навчання у початковій школі відбувається в інтегрований спосіб, що вимагає нових підходів до підготовки педагогів, зокрема вчителів початкової школи. Крім набуття загальнопедагогічних компетенцій, майбутній вчитель інтегрованого навчання повинен оволодіти спеціальними компетенціями, у т.ч. музичними, та вміти надавати знання в інтегрованій формі.

Вчитель в об'єднаній Європі є культурною, високоінтелектуальною, комунікативною особистістю, здатною до діалогового спілкування на різних рівнях: вчитель – учень, вчитель – вчитель в регіональному та в міжнародному аспекті. У процесі підготовки вчителів інтегрованого навчання необхідно враховувати вимоги щодо майбутнього вчителя в контексті європейської інтеграції, однією з яких стає творчий підхід до професійної діяльності. Так Б.Чедрецька, презентуючи зразок вчителя об'єднаної Європи, підкреслює, що він повинен мати вищу освіту, бути творчим та відкритим для знань. Е.Кахль звертає увагу на актуальну потребу в подоланні авторитаризму у викладанні, що в свою чергу потребує організацію навчального процесу з опорою на власну методичну „майстерню”, складовою якої є методи, засоби, авторські програми. Уточнюючи риси вчителя майбутнього, А.Кісія наголошує на потребі формулювання нових завдань та вимог, тобто вчитель майбутнього повинен бути творчим, вміти змінювати традиційні